

**Маленькими сторінками великої історії:
історія становлення та розвитку ДПТНЗ «Сарненський
професійний аграрний ліцей»**

Процес становлення системи професійно-технічної освіти в Україні відбувався в складних умовах. Він активізувався наприкінці XIX ст., коли суспільні потреби у підготовці кваліфікованих робітничих кадрів стали особливо гострими: необхідні були кваліфіковані робітники для залізничного транспорту, сільського господарства, виробництва. В цей час на території Сарненщини з'являється навчальний заклад, який надавав професійну освіту місцевому населенню. За свою 115-річну історію він пережив багато: зміну влад, світові війни, був у евакуації. Проте незважаючи ні на що, він не збирається поступатися своїми лідерськими позиціями та продовжує свою справу – готує кваліфікованих робітників передусім для сільського господарства – найважливішої галузі економіки України.

Скибан Ірина Василівна, методист
ДПТНЗ «Сарненський професійний
аграрний ліцей»

Перші професійно-технічні навчальні заклади почали з'являтися в Україні наприкінці XIX ст. Це було пов'язано з розбудовою системи залізниць і розвитком сільського господарства. Тому не дивно, що свою діяльність ДПТНЗ «Сарненський професійний аграрний ліцей» розпочав зовсім не як аграрний навчальний заклад.

Історія професійно-технічної освіти на Сарненщині пов'язана із відкриттям в 1885 році залізничної станції у м. Сарни. Тоді і виникла потреба готувати необхідні кадри для її обслуговування. Тому у 1902 році було відкрито Сарненське двокласне залізничне училище.

Але вже у 1903 році на його основі відкрилося Сарненське двокласне сільськогосподарське училище. Тоді в ньому працювали 7 вчителів та навчалось 353 учні: 210 хлопчиків та 143 дівчинки (дані зафіксовано в “Пам’ятній книзі дирекції народних училищ Волинської губернії”).

Учні Сарненської ремісничої школи. 1929 р.

Вже у 1925 р. училище працює як ремісничий промисловий трьохрічний навчальний заклад, який готує слюсарів та столярів з ремонту паровозів та залізничних вагонів.

З 1936 року, у Сарнах діяла школа
рольнича (рільнича), яка протягом трьох
років готувала агрономів для роботи в
поміщицьких садибах – маєтках та
господарствах.

Учні Сарненської ремісничої школи. 1929 р.

Один із випускників цієї школи – Кузьмінський Іван Володимирович залишив свої спогади про неї. Навчання в цій школі було платне – 100 золотих у місяць (а це, на ті часи, майже вартість однієї корови). Тому навчатися тут мали можливість лише

діти заможних батьків та і приймали до неї лише дітей поляків. Навчальний процес відбувався за таким розпорядком: з 6 години ранку і до 6 години вечора учні працювали в господарстві школи, а вечорами при гасових лампах по 2 години вивчали в класі рільництво, рослинництво, городництво, тваринництво, переробку молочних продуктів, овочів, олійних культур тощо. Учні рільничої школи виконували цілу низку сільськогосподарських робіт, доглядали достатньо велику кількість домашніх тварин: коней, велику рогату худобу, овечок та свиней.

Це була трьохрічна дійсно трудова школа. Навчально-виробнича база школи рільничої складалася з двоповерхового навчально-побутового корпусу, складських приміщень, холодильного господарства, тваринницької ферми, молокопереробного пункту, набору сільськогосподарських машин для кінної тяги, силосних колодязів. Школа також мала 350 гектарів рільничої землі, з розрахунку 10 гектарів на кожного учня, 375 гектарів пасовищ та сінокосів, теж з розрахунку 11 гектарів на кожного учня.

Зустріч з польським генералом. 1937 р.

Школа рільнича здійснила лише один випуск у 1939 році (35 агрономів). Завершила вона своє існування 17 вересня 1939 року у зв'язку із приєднанням Західноукраїнських земель до радянської України.

У 1939 р. після встановлення радянської влади в Західній Україні, училище, згідно постанови Народного комісаріату освіти № 715 функціонує як фабрично-заводське училище ковельської залізниці з

підготовки помічників машиністів, слюсарів з ремонту паровозів, вагонів та автоматичних гальм. 20 жовтня 1940 р. навчальний заклад був переведений у двохрічне залізничне училище (ЗУ-2).

В 1941 р. навчальний заклад був евакуйований на схід, звідки повернувся назад у 1944 р. та функціонував як залізничне училище.

Проте незабаром була відкрита Сарненська професійна школа механізації сільського господарства з підготовки кадрів для села.

Розвивалася і навчально-матеріальна база навчального закладу. Так, наприкінці 1947 року школа механізації сільського господарства мала лише два ходових трактори (ХТЗ-НАТ і У-2), один трактор для практичних занять, одну автомашину ГАЗ-АА і один неходовий автомобіль “Додж”. А вже у 1956 році в училищі було 10 тракторів різних марок: 5 самохідних комбайнів, 2 причіпних комбайни. Значно збільшилася кількість різноманітного сільгоспремнаненту (плуги, сівалки, борони і т.п.). У 1985 році в училищі нараховувався 31 трактор різних марок, 9 зернових комбайнів, 19 автомобілів, 10 машин для збирання технічних культур та інша техніка.

У 1951 р. заклад був реорганізований в трьохрічне спеціальне училище № 6 з підготовки токарів-універсалів по металу. З 1953 року діє як Сарненське ремісниче училище механізації сільського господарства № 3, у 1954 році – Сарненське училище механізації сільського господарства № 9; з 1957 року – Сарненське ремісниче училище № 9;

Перед здачею іспитів. 1950-ті роки

Урок виробничого навчання. 1970-ті роки

У 1969 році училище першим на Рівненщині перейшло в категорію середніх. У 1969–1970 рр. воно функціонує як Сарненське сільське професійно-технічне училище № 10, з 1970 р. – Сільське професійно-технічне училище № 1 м. Сарни, а з 1984 р – Сільське професійно-технічне училище № 21.

На уроці з предмета «Трактори». 1970-ті роки

Навчальний полігон. 1980-ті роки

Учасники Всесоюзного конкурсу електромонтерів, який проходив на базі навчального закладу. 1983 рік

За весь період функціонування ДПТНЗ «Сарненський професійний аграрний ліцей» підготував більше 70 тисяч кваліфікованих робітників для народного господарства. Не дивно, що випускників ліцею можна зустріти майже в усіх сільських господарствах не лише Рівненщини. Наприклад, тільки в одній тракторній бригаді колишнього колгоспу «Радянська Україна» Сарненського району 44 механізатори – це колишні випускники училища, що становило 50 % від загальної кількості.

За рішенням Рівненської обласної ради народних депутатів від 23 квітня 1991 року № 69 на навчально-виробничій базі ліцею було відкрито Сарненське педагогічне училище (нині Сарненський педагогічний коледж Рівненського державного гуманітарного університету). Для його функціонування були передані навчальний корпус на 600 навчальних місць, актовий зал, їдальня, спортзал, стрілецький тир, два чотирьохповерхових гуртожитки на більше як 200 спальних місць кожен.

Але незважаючи на це у 90-х минулого століття контингент учнів навчального закладу становив 800 учнів; училище продовжувало підготовку фахівців для сільського господарства, а також водіїв для Збройних Сил України.

З метою покращення матеріально-технічної бази, ліцей розпочав будівництво лабораторно-побутового корпусу загальною площею 3184 м² із складськими приміщеннями площею 109 м². Обладнано актовий зал, їдальню, медичний пункт. Постійно відкриті двері у кабінеті практичного психолога, методичному кабінеті.

У 1998 р. навчальний заклад перейменовано у Професійно-технічне училище №21, у 2002 р. – Сільськогосподарський професійний ліцей, з 2006 р. він отримав сучасну назву – Державний професійно-технічний навчальний заклад «Сарненський професійний аграрний ліцей».

В історію професійно-технічної освіти України сучасний ДПТНЗ «Сарненський професійний аграрний ліцей» увійшов не своєю зміною назв і нумерацій, а своєю суттю – важливою роллю у підготовці кадрів для сільського господарства. Зі стін якого вийшло вісім Героїв Соціалістичної Праці:

1. Кондратюк Олександра Пилипівна – доярка колгоспу «Україна» Млинівського (нині Демидівського) району – закінчила училище в 1951 році. Звання Героя присвоєно в 1973 році.
2. Занозовський Олександр Давидович – комбайнер колгоспу «50 років Жовтня» Сарненського району – закінчив училище в 1956 році. Звання Героя присвоєно в 1966 році.
3. Аврамишин Корній Семенович – механізатор колгоспу «Ленінський шлях» Дубровицького району – закінчив училище в 1951 році. Звання Героя присвоєно в 1958 році.
4. Гребень Володимир Григорович – механізатор колгоспу ім. Шевченка Володимирецького району – закінчив училище в 1954 році. Звання Героя присвоєно в 1966 році.
5. Солтис Микола Федорович – механізатор колгоспу «Україна» Здолбунівського району – закінчив училище в 1951 році. Звання Героя присвоєно в 1966 році.
6. Новак Іван Платонович – механізатор колгоспу ім. Кірова Острозького району – закінчив училище в 1952 році. Звання Героя присвоєно в 1971 році.
7. Олієвський Андрій Сергійович – бригадир тракторної бригади колгоспу «Маяк» Радивилівського району – закінчив училище в 1950 році. Звання Героя присвоєно в 1971 році.
8. Данилюк Олексій Мусійович – бригадир тракторної бригади колгоспу ім. Жданова Гощанського району – закінчив училище в 1956 році. Звання Героя присвоєно в 1973 році.

*Аврамишин
Корній Семенович*

*Гребень
Володимир Петрович*

*Данилюк
Олексій Мусійович*

*Занозовський
Олександр Давидович*

*Новак
Іван Платонович*

*Кондратюк
Олександра Пилипівна*

*Олієвський
Андрій Сергійович*

*Солтис
Микола Федорович*

Випускники ліцею – Герої Соціалістичної Праці

Зустрічі учнів з Героями Соціалістичної Праці. 1980-ті роки

Також більш як 300 випускників ліцею нагороджені урядовими нагородами. Серед них Іллюк Володимир Петрович, Васильчик Іван Кіндратович, Кобринчук Григорій Федорович, Кичан Іван Трохимович, Мельник Кіндрат Олександрович, Дуць Петро Григорович, Ярута Микола Володимирович, Боярчук Михайло Григорович та багато інших.

Указом Президента України № 634/2013 від 13 листопада 2013 року випускнику ліцею Кузьмичу Андрію Миколайовичу, оператору машинного доїння корів сільськогосподарського приватного підприємства «Маяк» Сарненського району, випускнику нашого ліцею, присвоєно почесне звання «Заслужений працівник сільського господарства України».

Розплелись як виноградна лоза

Історія навчального закладу формується завдяки його випускникам. Приємно бачити коли вони приводять на навчання своїх дітей, внуків, рідних та близьких. Та ще приємніше знати, що за роки свого існування у ДПТНЗ «Сарненський професійний аграрний ліцеї» сформувалися цілі династії педагогів. Це його опора, його минуле, сьогодення і майбутнє. Вони і зараз залишаються мудрими порадиниками, прикладами для молодого покоління освітян.

Коли заходимо до навчального закладу, то на стіні можемо побачити виноградну лозу, на листя занесені портрети працівників та представників сімей, які працювали і працюють тут вже не один десяток років. Це Гриневичі, Мірковці, Жабчики.

Сьогодні хочеться зупинитися на одній із них – педагогічній династії Гриневичів, яка вже налічує три покоління.

Розпочалося все у далекому 1966 році коли на посаду майстра виробничого навчання прийшов Гриневич-Жабчик Іван Тимофійович. Він народився у 1937 р. у мальовничому селі Яринівка Сарненського району. Навчався у Пінському індустріально-педагогічному технікумі, який закінчив у 1976 р. За 33 роки роботи у навчальному закладі майстром виробничого навчання підготував не одну сотню трактористів-машиністів. Дбав, щоб на полях рідного Поліського краю працювали справжні професіонали. Про нього з повагою згадують сьогодні колеги і випускники, які навідуються до ліцею. У 1979 році на посаду вахтера гуртожитку прийшла його дружина – Ганна Тимофіївна. Вона пропрацювала в ліцеї більше 20

років. Разом виростили трьох синів, двоє з яких – Олександр і Анатолій продовжили батьківську справу і сьогодні готують кваліфікованих робітників.

Гриневи́ч Олександр Іванович працює викладачем теоретичного навчання слюсарів з ремонту автомобілів, водіїв автотранспортних засобів.

Народився 16 листопада 1959 року. У 1975 р., після закінчення восьмирічної школи був зарахований на навчання до СПТУ-1 м. Сарни. У 1978 році отримав диплом тракториста-машиніста широкого профілю і розпочав трудову діяльність на посаді тракториста в радгоспі ім. Дзержинського, в с. Ремчиці.

Після проходження військової служби, в січні 1981 р. був прийнятий на роботу майстром виробничого навчання в СПТУ-1. У 1982–1987 роках навчався у Інституті інженерів водного господарства у м. Рівне на механічному факультеті, де отримав вищу освіту та кваліфікацію інженера-механіка. Того ж року був прийнятий на роботу майстром виробничого навчання вже у СПТУ-21, а із 1994 р. і до сьогодні працює викладачем професійного навчання, має кваліфікаційну категорію «Спеціаліст вищої категорії». Проводить інформаційно-насичені, цікаві уроки, що дає позитивні результати при здачі іспитів учнями ліцею.

Його дружина – Гриневи́ч Тетяна Олександрівна працює в ліцеї викладачем математики.

Народилась 12 червня 1962 року в м. Сарни в сім'ї робітників. Навчалася у Сарненській середній школі ім. Т.Г.Шевченка, яку закінчила в 1979 році із золотою медаллю. Продовжила навчання на фізико-математичному факультеті Київського державного педагогічного інституту ім. Горького (зараз Київський державний педагогічний університет ім. Драгоманова). У 1983 році отримала диплом вчителя математики і за направленням працювала рік у Тріскінській восьмирічній школі. У серпні 1984 року почала працювати в СПТУ-21 викладачем математики. Має кваліфікаційну

категорію «Спеціаліст вищої категорії» та педагогічне звання «Викладач-методист». Її педагогічний досвід «Реалізація професійної спрямованості навчання при викладанні математики у професійно-технічних навчальних закладах аграрного профілю» був розглянутий та затверджений обласною методичною секцією працівників природничо-математичних дисциплін професійно-технічних навчальних закладів Рівненської області у 2015 році.

Разом з чоловіком виростили і виховали двох доньок – Ольгу і Наталію.

Наступним про кого хочеться розповісти є Гриневи́ч Анатолій Іванович – майстер виробничого навчання з підготовки водіїв автотранспортних засобів.

Народився 11 квітня 1962 року. У 1977 році закінчив восьмирічну школу та продовжив навчання в СПТУ № 1 м. Сарни за професією «Тракторист-машиніст широкого профілю». З 1 вересня 1980 по січень 1981 р. навчався на водія категорії «С». У 1981 до 1983 рр. проходив строкову військову службу в Збройних Силах військовим водієм. У 1983–1986 рр. навчався в Пінському індустріально-

педагогічному технікумі за спеціальністю «Механізація сільського господарства» та здобув кваліфікацію майстра виробничого навчання, техніка-механіка.

З 1983 р. працював майстром виробничого навчання з підготовки трактористів-машиністів, а з 2001 р. – з підготовки водіїв автомобілів. Має педагогічне звання «Майстер виробничого навчання I категорії».

Заняття з практичного водіння автомобілів проводить на високому рівні, дбає про виховання культури праці у майбутніх водіїв. У 2015 році виборов II місце у II етапі обласного конкурсу майстрів виробничого навчання з підготовки водіїв автотранспортних засобів.

Разом з дружиною виростили двох синів – Олександра та Сергія, про яких піде мова далі.

Гриневич Олександр Анатолійович працює в ліцеї майстром виробничого навчання з підготовки електромонтерів з ремонту та обслуговування електроустаткування.

Народився 17 листопада 1989 р. в м. Сарни. З 1995 по 2004 роки навчався в Сарненській загальноосвітній школі № 4. У 2004 р. вступив на навчання до ДПТНЗ «Сарненський професійний аграрний ліцей», здобув професії електромонтера та водія. У 2007–2010 рр. навчався у Мирогощанському аграрному коледжі за спеціальністю «Електрифікація і автоматизація сільського господарства», і отримав кваліфікацію техніка-електрика. Потім навчався за спеціальністю «Енергетика сільськогосподарського виробництва» у Подільському державному аграрно-технічному університеті, який закінчив у 2014 році та отримав кваліфікацію інженера-енергетика. З 2010 р. працює ліцеї, готує електромонтерів з ремонту та обслуговування електроустаткування.

Гриневич Сергій Анатолійович – майстер виробничого навчання слюсарів з ремонту автомобілів

Народився 25 липня 1991 р. Навчався у Сарненській загальноосвітній школі № 4. У 2006 р. продовжив навчання у нашому ліцеї, де здобув професію електромонтера з ремонту та обслуговування електроустаткування. У 2009 р. вступив до ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет ім. академіка С.Дем'янчука» на історико-філологічний факультет

Другу вищу освіту здобув у Хмельницькому національному університеті за спеціальністю «Професійна освіта» у 2015 р. та здобув кваліфікацію інженера-педагога, викладача дисциплін профільної підготовки в галузі транспорту, фахівець з експлуатації ремонту автомобільного транспорту. З 2015 року працює в ліцеї.

У ліцеї, упродовж його існування формується не одна династія. Педагогічна династія Гриневичів є тому яскравим прикладом, коли і батьки і діти після здобуття тут робітничої професії поверталися і готували нове покоління професіоналів. Сподіваємося, що ця традиція продовжуватиметься і далі.

Підсумовуючи сказане, можна з впевненістю стверджувати, що сучасний ДПТНЗ «Сарненський професійний аграрний ліцей» - це навчальний заклад, який поруч із своїм славним минулим має далекосяжні плани на майбутнє. Знаємо, що робітничі професії – це основа економіки країни. Тож ми не плануємо зупинятися на досягнутому.